

۴۸، ۱، ۷

عبدالله بن محمد فرزند امام سجاد علیه السلام

از متولیان فدک و معرفی مزارات منسوب به ایشان

محمد مهدی فقیه بحر العلوم

سرشناسه

: فقیه بحرالعلوم، محمدمهدی، ۱۳۵۱-

عنوان و نام پدیدآور : عبدالله باهر فرزند امام سجاد(ع) : از متولیان فدک و معرفی مزارات منسوب به ایشان/محمدمهدی فقیه بحرالعلوم.

مشخصات نشر : تهران: نشر مشعر، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۶۸ ص.؛ ۵/۲۱×۱۴/۱۴ س.م.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۷۹۲-۴

وضعیت فهرست : فیبا

موضوع : عبدالله بن علی بن حسین (ع)، ۵۵ - ؟ ق.

موضوع : علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۳۸ - ۹۴ ق. -- فرزندان

موضوع : Ali ibn Hosayn, Imam IV -- Children

رده بندی کنگره : BP ۴۳/ف۷ع۲ ۱۳۹۸

رده بندی دیسی : ۲۹۷/۹۵۱

شماره کتابشناختی ملی : ۵۵۹۱۱۶۸

عبدالله باهر فرزند امام سجاد علیه السلام

از متولیان فدک و معرفی مزارات مربوط به ایشان

تالیف:	محمدمهدی فقیه بحرالعلوم
تدوین:	پروژه سبکده حج و زیارت
ناشر:	مؤسسه علمی و فرهنگی مشعر
نوبت چاپ:	اول - بهار ۱۳۹۸
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
بها:	۵۰۰ ریال

ISBN: 978-964-540-792-4

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۷۹۲-۴

پایگاه اطلاع رسانی پژوهشکده حج و زیارت:

<http://hzrc.ac.ir>

فهرست

۷.....	دیاچه
۹.....	مقدمه مؤلف
۱۱.....	فصل اول: تبارشناسی و احوال حضرت عبدالله باهر.....
۱۱.....	۱. نسب شریف و موقعیت اجتماعی عبدالله باهر
۱۲.....	۲. زیبایی عبدالله
۱۳.....	۳. جایگاه عبدالله نزد امام باقر (ع)
۱۳.....	۴. عبدالله، متولی فدک
۱۴.....	۵. عبدالله، دانشمند و راوی حدیث
۱۵.....	۶. مادر عبدالله باهر
۱۷.....	۷. انتساب ادعای امامت به عبدالله باهر
۱۸.....	۸. تعداد فرزندان عبدالله باهر
۲۱.....	۹. وفات عبدالله باهر
۲۳.....	فصل دوم: مزارات منسوب به عبدالله
۲۳.....	۱. مزار عبدالله در بغداد
۲۵.....	۲. زیارتگاه عبدالله در موصل
۲۷.....	۳. مزار عبدالله در باب الصغیر

فصل سوم: نوادگان عبدالله باقر ۲۹

۱. عباس بن محمد بن عبدالله باقر ۲۹

۲. عبدالله بن احمد بن محمد بن اسماعیل بن محمد بن عبدالله باقر ۳۰

۳. حسین بن احمد بن محمد بن اسماعیل بن محمد الارقط ۳۱

۴. ام محمد، دختر عبدالله بن محمد بن اسماعیل بن محمد الارقط ۳۲

۵. ابوالقاسم حسین بن جعفر بن حسین بن احمد بن محمد بن ۳۲

۶. ابوالقاسم علی بن ابی جعفر محمد نقیب ۳۳

۷. سید سلطان محمد شریف ۳۴

۸. علت نام گذاری امامزاده محمد شریف به «سلطان محمد» ۳۶

۹. احتمال شهادت سلطان محمد شریف ۳۸

۱۰. نسب فرزندان سلطان محمد شریف ۳۹

۱۱. تولد و گنجینه برگاه سلطان محمد شریف ۴۲

۱۲. سید یحیی عزالدین ۴۵

۱۳. الف) تعداد فرزندان سید یحیی ۴۹

۱۴. ب) تاریخ و محل شهادت سید یحیی ۴۹

تساویز ۵۷

کتابنامه ۶۱

دیباچه

سعادۃ الدنیا و الدین و برپایی جوامع بشری در گرو شناخت و کاربردی کردن سیره اولیای الهی است. پر آشکار است که سیره اولیای الهی، متقن‌ترین آموزه تربیتی و اساسی‌ترین مؤلفه فرهنگ اسلامی است. شناخت واقعیت‌های زندگی آنان و بهره‌گیری از رفتار و گفتارشان، می‌تواند زمینه‌های تعالی و سعادت انسان را فراهم کند. از این‌رو پژوهش در آثار اولیای الهی، ضرورت انداخته‌ایز برای پژوهشی است. گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و زیارت در راستای ایفای رسالت خود برای ترویج فرهنگ اصیل اهل بیت (علیهم‌السلام) در حال عده‌ای از مردان و زنان تأثیرگذار تاریخ تشیع را گردآوری کرده است که اثر پیش‌رو، به عبدالله باهر، فرزند امام سجاد (علیه‌السلام)، اختصاص دارد. علت انتخاب این بزرگوار، بدان جهت است که او مردی فاضل و فقیه و از اصحاب پدر بزرگوار و برادر گرانقدرش بود. علاوه بر این، عبدالله از متولیان فدک به شمار می‌آمد و موقعیت ممتازی در میان علویان داشت.

کتاب حاضر اولین تکنگاری درباره شخصیت عبدالله بن امام زین العابدین علیه السلام است که به قلم شیوای جناب آقای حجت الاسلام والمسلمین محمدمهدی فقیه محمدی جلالی بحر العلوم به رشته تحریر درآمده است. در این اثر، سعی شده افزون بر نگاه منصفانه به زندگانی عبدالله باهر، محل وفات و دفن او و مزارهای منسوب به فرزندان وی نیز بررسی شود.

در پایان، پژوهشکده حج و زیارت لازم می‌داند از تلاش مؤلف محترم، از زبان و همه کسانی که در به ثمر رسیدن این اثر تلاش کرده‌اند، سپاس‌گزاری کند.

انه ولی التوفیق
پژوهشکده حج و زیارت
گروه تاریخ و سیره

مقدمه مؤلف

عبدالله باهر از جمله فرزندان دانشمند و فرزانه امام سجاد علیه السلام بود و در مدینه موقعیت ممتازی داشت. ای، در عصر مروانیان زیست و چون سرپرستی اوقاف و صدقات امری پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و جدش علی علیه السلام را برعهده داشت، میان علویان سرشمار بود. وی از اصحاب امام محمد باقر علیه السلام، که نشان از همراهی او با اهل بیت علیهم السلام دارد، به شمار می‌رفت. پرداختن به این شخصیت از این رو اهمیت دارد که نوادگان و نسل او بیشتر در ایران سکونت داشته و خاندان‌های متعالی از ایشان برخاسته‌اند که برخی از آنان، در طول تاریخ، از مشاهیر عالم و دانشمندان، و از شهدای اهل بیت علیهم السلام به شمار می‌آمدند.

پرداختن به زندگانی عبدالله باهر، که تاکنون تکنگاری درباره وی و نوادگانش صورت نگرفته بود، فرصتی است که پژوهشکده حج و زیارت در اختیار مؤلف قرار داده است و باید همین جا از مسئولان و تمام دست‌اندرکاران این مرکز خدوم سپاس‌گزاری کنم. همچنین توفیق

روزافزونشان را از خداوند منان خواستارم. امید است این اثر مورد توجه
صاحب نظران قرار گیرد.

محمد مهدی فقیه بحر العلوم

قم

www.ketab.ir